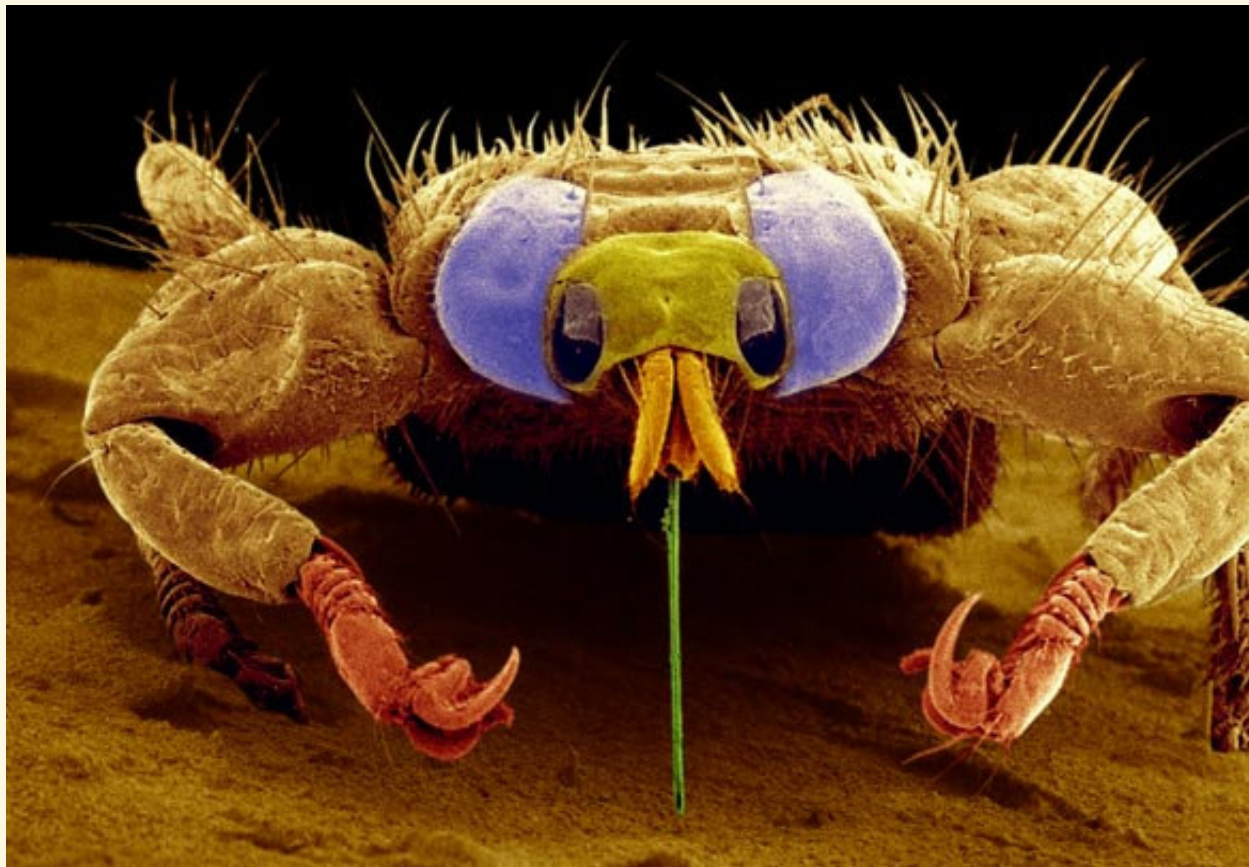

10 jaar veiligheidsinformatiebladen biologische agentia

een instrument dat zich heeft bewezen in de praktijk

**Jolanda Willems en Hans Francken,
Expertise centrum toxische stoffen
Hans Bos, Intervet**

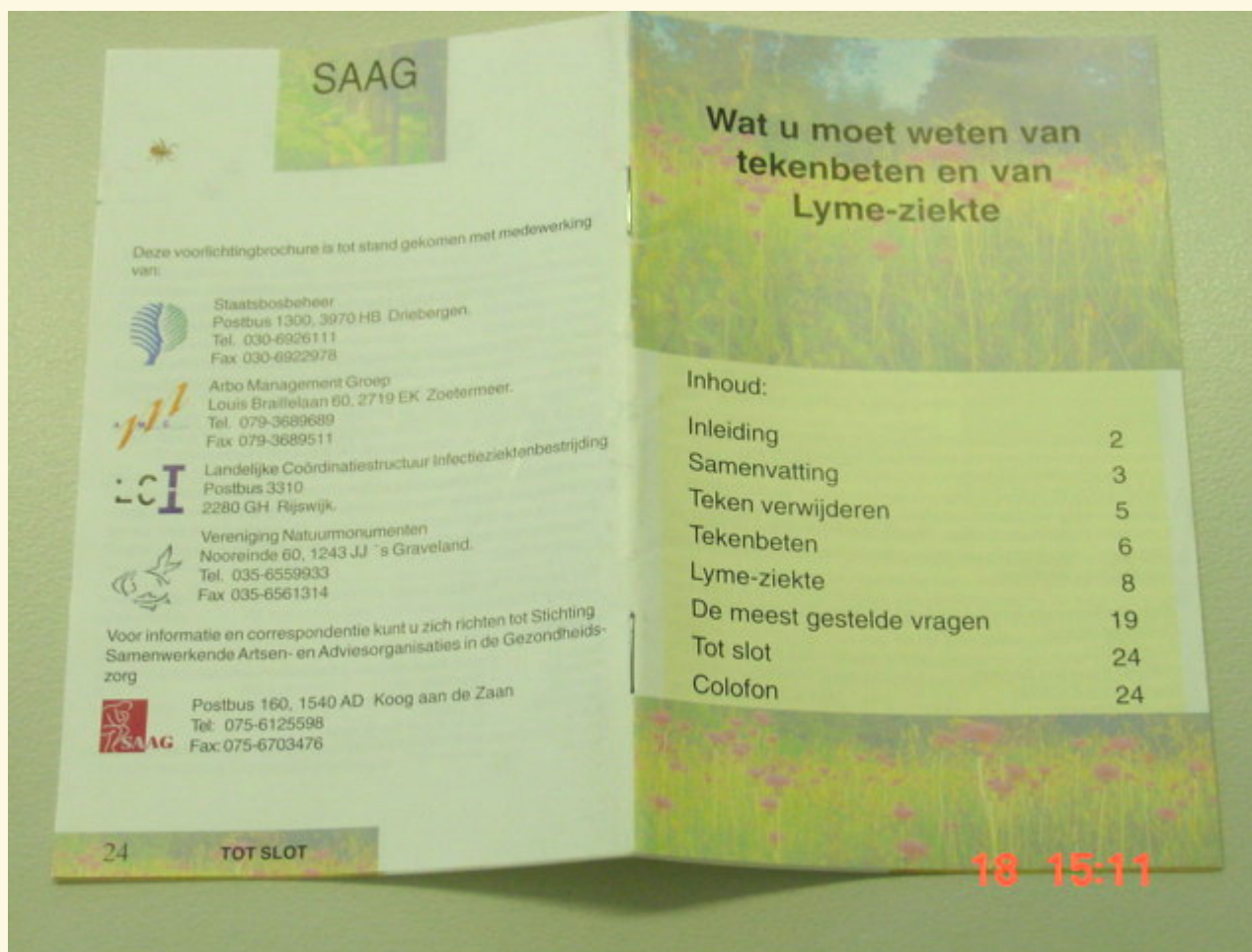

Arbo Unie

U bent gebeten door dit dier?

- Kans dat u in aanraking gekomen bent met *Borrelia Burgdorferi*
- daar weten we al wat meer over...

Gevolgen

Beginnend verschijnsel:

Erythema migrans

Internet

Lyme disease

21.300 hits

Borrelia Burgdorferi in werksituatie

- Andere blootstellingswegen? (inademing is ook mogelijk)
- Kans op infectie? (geen tekenbeet, maar bijv. prikaccident)
- Wel of geen preventieve behandeling?
- Meldingsplicht??
- Laboratoriumonderzoek noodzakelijk, zo ja waar?
- Ook nog zwanger, wat nu??
- Welke verschijnselen? En wanneer te verwachten?

Of....., wat te doen bij.

- *Vibrio alginolyticus*
- *Leptospira canicola*
- *Brucella suis*
- *Leishmania donovani infantum*
- *Rotavirus bovine*
- Semlike forest virus
- *Rhodococcus equi*
- *Streptococcus equi*

Doel presentatie

- Inzicht geven hoe een farmaceutisch bedrijf omgaat met biologische risico's in samenwerking met Arbo Unie

Preventief en curatief beleid

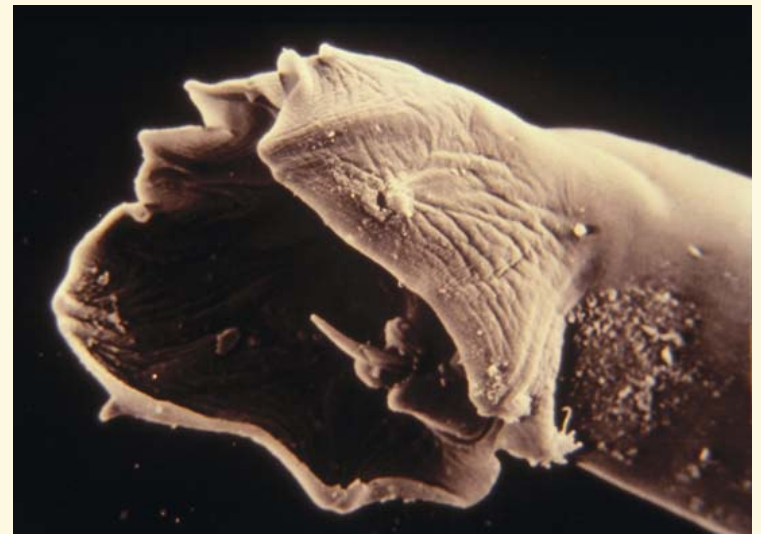
Opzet presentatie

- Biologische agentia/ zoonoses
- Beleid
- Veiligheidsinformatiebladen
- Dilemma's

Zoonoses

- Infectie ziekten die van gewervelde dieren op de mens overgebracht kunnen worden onder natuurlijke omstandigheden
- Overdracht kan plaatsvinden bijv. via insecten

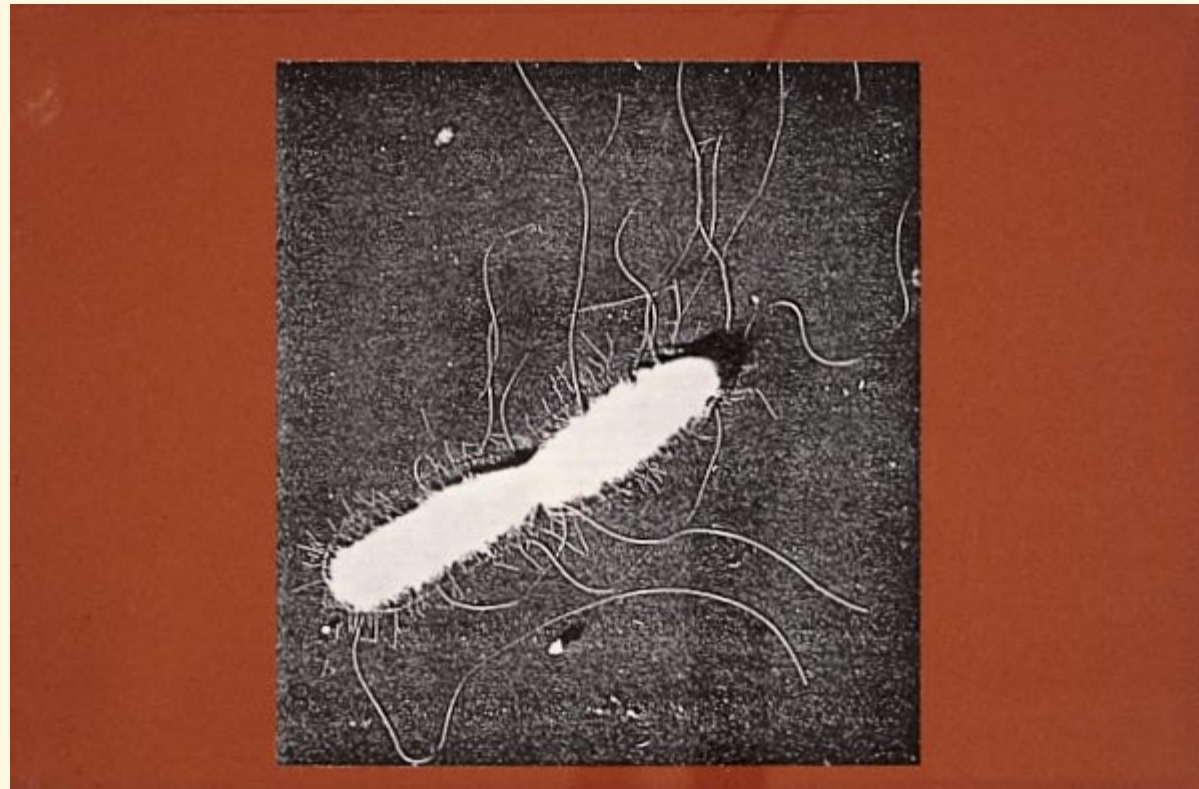

Voorbeelden van deze ziekten

- Lyme disease
- Salmonella vergiftigingen
- Rabiës
- Ziekte van Weil

Veroorzakers zoonoses

Zoonoses

- Risico kan groot zijn. In literatuur zijn laboratoriuminfecties geregistreerd, ook met dodelijke afloop
- Aard micro-organisme is belangrijk:
klasse 1 t/m 4

Zoonoses, risico-classificering

1. Onwaarschijnlijk dat mo ziekte veroorzaakt
2. Kan ziekte veroorzaken, effectieve behandeling of vaccinatie beschikbaar
3. Kan ernstige ziekte veroorzaken. Effectieve behandeling/vaccinatie beschikbaar.
Verspreiding onder bevolking waarschijnlijk
4. Veroorzaakt ernstige ziekten. Effectieve behandeling/vaccinatie niet beschikbaar.
Verspreiding onder bevolking zeer waarschijnlijk

Beleid, farmaceutische industrie

- Inschatting risico klasse m.o. (aanvraagbeleid)
- Toepassing inperkingsniveau
- Risico-inschatting en VIB
- Borging beleid

Aanvraagprocedure

- In principe mag alleen met mo worden gewerkt wanneer aanvraagprocedure is doorlopen
- Toestemming van afdeling HSE noodzakelijk
- Risicoklasse 2,3 of 4, VIB moet worden aangemaakt

Toepassing inperkingsniveaus

- Advisering door biosafety officer vanuit het bedrijf zelf
- Maatregelen en procedures op gebied van o.a. persoonlijke hygiëne, kleding, persoonlijke beschermingsmiddelen, toegangsprocedures, werk- en schoonmaakinstructies
- Opleiding en training medewerkers (VMT)

Risico inschatting en VIB

- Registratiesysteem van alle potentieel besmettelijke biologische agentia (intranet of klapper)
- Bestaande uit 2 VIB: 1 voor de medewerker zelf en 1 voor artsen
- VIB opgesteld door arbeidshygiënist/gezondheidswetenschapper en bedrijfsarts

VIB, inhoud

- Wijze van besmetting
- Besmette materialen
- Verschijnselen bij infectie
- Termijn waarop eerste klachten kunnen optreden
- Actie die ondernomen moet worden na besmetting
- Mogelijkheid tot vaccinatie (bijv. rabiës)
- Risicogroepen

VIB, inhoud blad arts

- Verschijnselen bij infectie (in medische termen)
- Therapie
- Aanvullende diagnostische middelen (incl. namen gespecificeerde lab- + aanvraagformulieren)
- Meldingsverplichtingen (incl. formulieren)

VIB, beschikbaarheid

- Beide bladen op bedrijf via intranet of mappen
- Op Arbodienst: Hier zijn tevens mappen met alle achtergrond informatie aanwezig

Borging beleid

- Voorlichtingsbeleid binnen eigen bedrijf
- Controle binnen PAGO/RIE over kennis medewerkers over beschikbaarheid VIB
- Update van bladen, minimaal 1 maal per 5 jaar of bij veranderde inzichten

Resultaten aanpak

- Systeem is in werking sinds 1995
- Jaarlijks aantal prikaccidenten met pathogenen, deze hebben niet geleid tot ernstige infectieziekten
- Bedrijf ervaart systeem als bruikbaar

week van de chemische stoffen

GEVAARLIJKE STOFFEN: VOORZICHTIG BEHANDELEN!
Goede Praktijken 2003

Intervet International

Intervet

Intervet International is een onderdeel van Akzo Nobel en ontwikkelt en produceert vaccins en farmaceutische producten voor dieren. Intervet heeft bedrijven in 35 landen. In Duitse werken ruim 1200 mensen.

Veilig werken met infectieuze micro-organismen

De vaccins die Intervet ontwikkelt zijn bedoeld voor de preventie van ziekten die veroorzaakt worden door diverse micro-organismen (zoals bacteriën en virussen) in dieren. Een aantal van deze micro-organismen ofwel biologische agentia is ook infectieus voor de mens.

De Goede Praktijk is erop gericht het veiligheidsbewustzijn bij werknemers die met vaccins werken te verbeteren. Maar ook om informatie te verstrekken over gebruikte stoffen zodat behandelende artsen adequaat kunnen optreden in het geval van incidenten.

Incidenten vereisen meer kennis bij medewerkers en behandelend artsen

In principe zijn werknemers van Intervet voldoende beschermd en weten ze de blootstelling aan biologische agentia goed te beheersen.

Desondanks kunnen incidenten voorkomen zoals het zich prikken aan geïnfecteerde naalden of gekrabd worden door een dier. In zulke situaties moet informatie naar het biologische agents voorhanden zijn om snel maatregelen te kunnen nemen.

Registratiesysteem voor potentieel besmettelijke micro-organismen bijzonder nuttig

De afdeling Arbo & Milieu en de arbeidsdienst hebben samen een mag met bioveiligheidsbladen samengesteld voor alle risicovolle biologische agentia waaraan medewerkers kunnen worden blootgesteld. Ieder blad bestaat uit een medewerkerdeel en een deel voor de behandelend arts.

Gedurende de afgelopen jaren is het systeem bijzonder nuttig gebleven. In geval van bijvoorbeeld een prikkident, is de noodzakelijke informatie direct bij de hand en de behandelend arts weet precies hoe te handelen.

18 15:11

Arbo Unie

SZW Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Nog wat discussiepunten

Risico's voor zwangere vrouwen/ongeboren vrucht (door mo zelf of door behandeling na besmetting). Hoe hiermee om te gaan?

- Alle vrouwen uitsluiten van werkzaamheden
- Vrouwen in vruchtbare leeftijd
- Vrouwen in vruchtbare leeftijd met zwangerschapswens
- Vrouwen met zwangerschapswens
- Zwangere vrouwen

Nog wat discussiepunten

Wat te doen met micro organismen die zijn ingedeeld in risico klasse 1

- Worden toch regelmatig gebeld door medewerkers na prikaccident met mo risico klasse 1
- Toch te maken met een niet natuurlijke blootstellingsweg, mogelijk met andere risico's
- Ook kosten-baten verhaal